

TUSSEN VRIJHEID EN VEILIGHEID

WAT BETEKENT DE WET ZORG EN DWANG
VOOR CLIËNTEN VAN EEMHART

EEM HART

Inleiding

Iedereen heeft recht op vrijheid. Als je thuis of bij Eemhart zorg nodig hebt, heb je ook recht op vrijheid. Soms moet jouw vrijheid (tijdelijk of langer) worden beperkt. Dan kun je sommige dingen niet meer doen. Dat is voor jouw veiligheid of voor de veiligheid van anderen. Gelukkig kan dat niet zomaar. De regering heeft hiervoor een wet gemaakt voor mensen met een verstandelijke beperking. Deze wet heet de Wet zorg en dwang (in het kort: Wzd). In deze wet staan regels wanneer vrijheid mag worden beperkt. En onder welke voorwaarden of welke regels dan gelden.

Wat is vrijheid eigenlijk?

Vrijheid is zelf kiezen. Vrijheid gaat bijvoorbeeld over:

- ➡ Wie jouw vrienden zijn
- ➡ Wie de baas is over jouw mobiele telefoon
- ➡ Of je 's nachts toezicht wilt met een camera boven je bed
- ➡ Waar je wilt wonen
- ➡ Wat je doet in je vrije tijd
- ➡ Welke behandeling je wilt
- ➡ Wat je wilt eten of drinken
- ➡ Welke medicijnen je wilt gebruiken
- ➡ Welke dagbesteding je wilt
- ➡ Enzovoorts

In deze folder vertellen we wat de Wet zorg en dwang (Wzd) voor jou kan betekenen. Deze brochure is voor cliënten van Eemhart en de mensen om hen heen, zoals familie of begeleiders.

Leestip: Vind je het lastig om deze informatie te lezen of te begrijpen? Vraag dan een familielid, begeleider of iemand anders die je vertrouwt, om jou hiermee te helpen.

Wat is de Wet zorg en dwang (Wzd)?

De Wzd regelt de rechten van mensen met een verstandelijke beperking die zorg of begeleiding krijgen. De Wzd regelt de rechten die gaan over vrijheid en veiligheid. De Wzd geldt als de zorg wordt gegeven door iemand die betaald wordt voor zijn werk. Bijvoorbeeld een begeleider vanuit Eemhart. De Wzd geldt niet als de zorg wordt gegeven door naasten of mantelzorgers. De Wzd geldt vanaf 1 januari 2020.

Wettelijk vertegenwoordiger: Kun je zelf niet goed verstandig besluiten nemen? Dan neemt een wettelijk vertegenwoordiger de beslissing over jouw zorg. Dat is bijvoorbeeld een van je ouders, een broer of zus, of je mentor.

Wat is onvrijwillige zorg?

Onvrijwillige zorg is zorg of begeleiding waarmee jij of je wettelijk vertegenwoordiger niet instemt, maar die toch noodzakelijk is om ernstig nadeel te voorkomen.

Bijvoorbeeld als jouw veiligheid, die van de mensen met wie je woont of je begeleider of je spullen in gevaar is. Of als het gaat om verwaarlozing. Of als je niet goed voor jezelf kan zorgen.

Zorg is ook onvrijwillig als je wettelijk vertegenwoordiger heeft ingestemd, maar jij je er tegen verzet. Verzet tegen de zorg kan iemand doen met woorden of in gedrag.

Kort gezegd gaat het hierom:

- > **Je wil iets dat je niet mag.** Voorbeeld: Je wilt een nieuwe spelcomputer kopen, maar dat mag niet.
- > **Je moet iets wat je niet wil.** Voorbeeld: Je neemt je medicijnen niet in, maar dat moet wel.

Voorbeeld

Je appt graag met je vrienden. Of je post op Instagram of Facebook. Maar je moet ook tijd overhouden om te slapen. En soms zijn mensen die via je telefoon contact met jou zoeken, gevaarlijk voor je. Dan maak je afspraken met je begeleider. Dat je begeleider bijvoorbeeld soms meekijkt op je telefoon. Of dat je je telefoon niet gebruikt 's nachts. Zodat je genoeg slaapt.

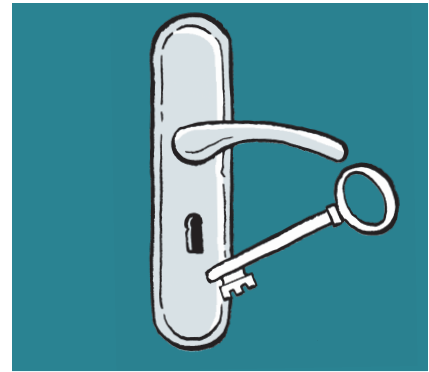
Wat zijn de vormen van onvrijwillige zorg?

Geven van drinken, eten en medicijnen, medische handelingen tegen jouw wil.

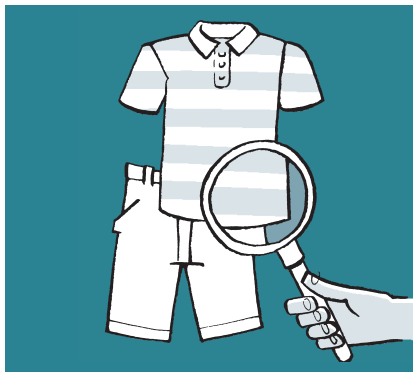
Beperken van bewegingsvrijheid.

Insluiten.

Toezicht houden.

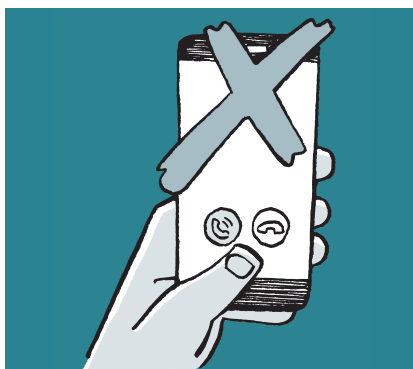
Onderzoek van kleding of lichaam.

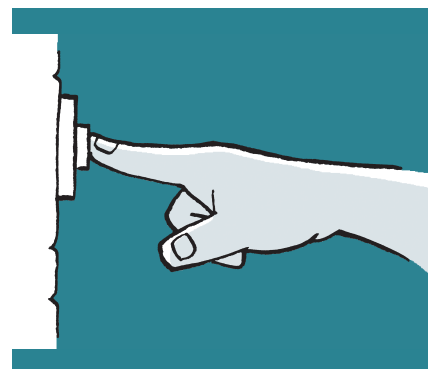
Woon/slaapkamer controle op alcohol, drugs en gevaarlijke voorwerpen.

Controle op gebruik van drank of drugs.

Beperken van vrijheid om je eigen leven in te richten.

Beperken van het recht op het ontvangen van bezoek.

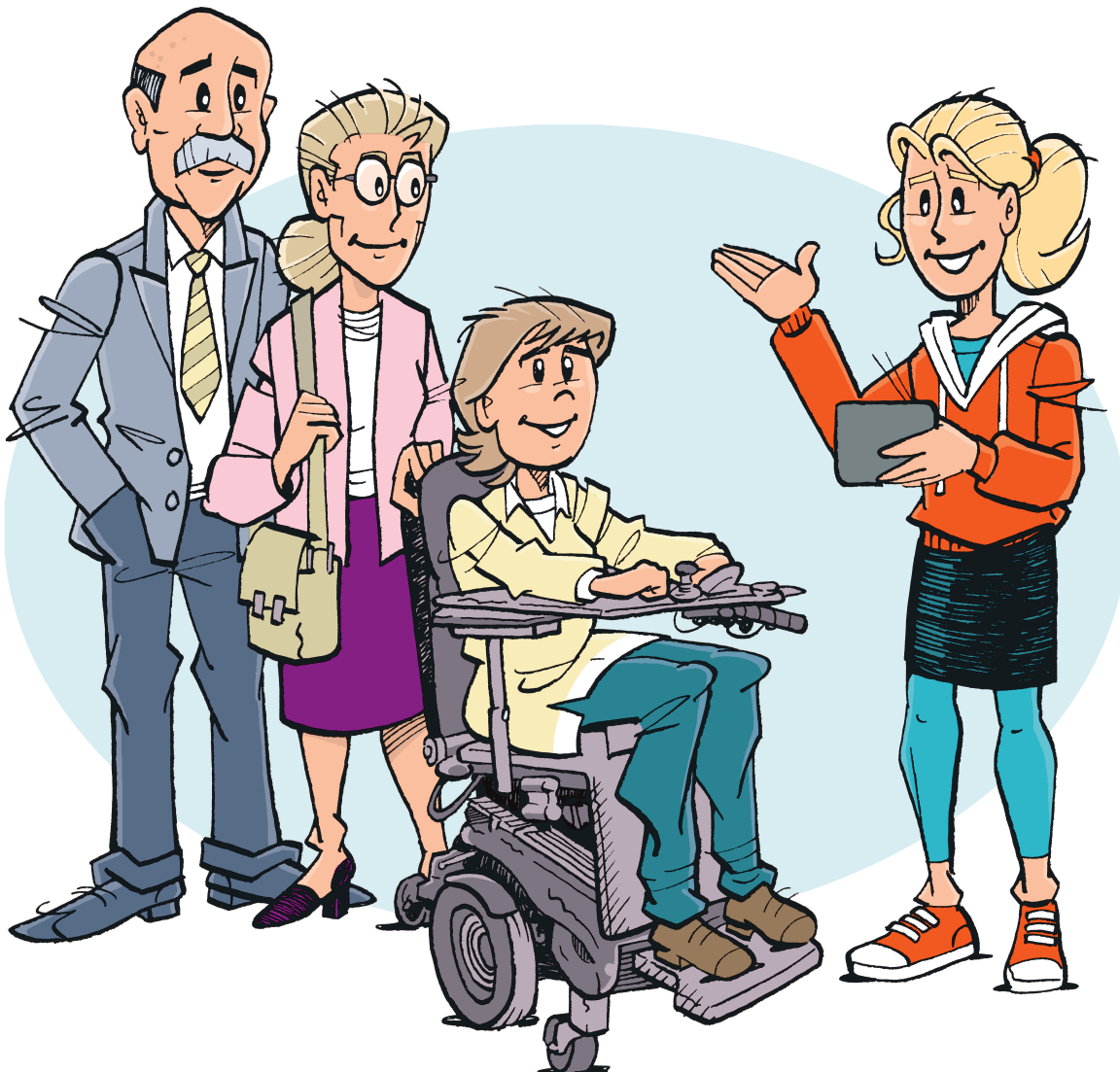
Hoe werken we samen?

Jouw zorg of begeleiding moet zoveel mogelijk vrijwillig zijn. Soms lukt het niet om goede oplossingen te bedenken met vrijwillige zorg. Soms is dus toch onvrijwillige zorg nodig. Dan kiezen we voor een vorm die zo goed mogelijk werkt. En jou zo min mogelijk beperkt. En zodra het kan, stoppen we weer met deze onvrijwillige zorg.

Overleg

Onvrijwillige zorg kan ingrijpend voor je zijn, dus vinden we het belangrijk om dit met verschillende mensen te bespreken.

Je begeleider en orthopedagoog/psycholoog overleggen met jou en/of je wettelijk vertegenwoordiger. Daarnaast overleggen we ook met andere collega's binnen Eemhart die bij jouw zorg betrokken zijn. Denk bijvoorbeeld aan je arts of fysiotherapeut. Zo kijken we vanuit verschillende kanten naar de onvrijwillige zorg. Zodat we altijd de best mogelijke zorg kunnen leveren. Een stappenplan helpt ons om op tijd de juiste deskundigen te betrekken.

Wat zijn mijn rechten?

Je hebt recht op:

- 🔗 Begrijpelijke informatie over de zorg
- 🔗 2 keer per jaar een evaluatie van jouw ondersteuningsplan
- 🔗 Advies en hulp van een cliëntvertrouwenspersoon
- 🔗 Mogelijkheid om een klacht in te dienen

Vragen of klachten?

Heb je vragen over jouw rechten of over jouw situatie? Of ben je het ergens niet mee eens? Dan kun je terecht bij de cliëntvertrouwenspersoon van Stemgever. Deze persoon is niet van Eemhart. De cliëntvertrouwenspersoon is er voor jou en je vertegenwoordiger.

Jouw vraag of klacht is bij de cliëntvertrouwenspersoon welkom en veilig. De cliëntvertrouwenspersoon mag alleen met anderen praten over jouw situatie als je daar toestemming voor geeft.

Hoe kun jij de vertrouwenspersoon bereiken?

Bel naar 088 678 10 00. Of mail naar info@stemgever.nl

Website: www.stemgever.nl

Klachten over onvrijwillige zorg kunnen ingediend worden bij de Raad van Bestuur. Het mailadres hiervoor is klachtenwzd@eemhart.nl. De klacht wordt doorgestuurd aan de externe klachtencommissie onvrijwillige zorg. Voor informatie over de klachtencommissie zie www.kcoz.nl

Wil je meer weten?

Stel je vraag aan je begeleider of orthopedagoog/psycholoog. Bel of mail de cliëntvertrouwenspersoon. Kijk op de website www.dwangindezorg.nl

juni 2026

EEMHART.NL